

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra SKOV-HORNETS KLANG MELLEM SKAMLINGS-BANKERNE

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 29.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-grundtvig09val-shoot-idm139760349438160.pdf> (tilgået 06. maj 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Danske Landsmænd, *Slesvigske* Dannemænd! det er med særdeles Glæde, jeg Indtræder i Eders Venne-Kreds, som er Dannemarks lyslevende Grændse-Fæstning, det sande, unedbrydelige *Dannevirke*, vel bygt af *Jord*, men kun som den *Almægtige* bygger, der i Begyndelsen skabte *Jord-Mennesket* i sit eget Billede og efter sin Lignelse! Ja, I giæve og fribaarne Dannemænd! klække og bolde, som alt i *to Aar tusinder*, om ikke længer, stod paa Vagt for det velsignede *Fæderneland*, de hjerteligste Heltes og de elskeligste Kvinders ældgamle Hjem, stod paa Vagt mod det altid herskesyge, brydske og krigske Folk, hvis *Keisere* satte al deres Ære i at være »*Rigets Formerere*,« stod paa Vagt mod dem, ligesom, efter vore gamle Skjaldes Billed-Sprog, *Heimdal* paa *Himmelbjerget* bevogtede det »grønne Gudhjem,« som kun »*Gynge-Broen*« adskildte fra den store og vidtløftige men golde *Jette-Verden!* Naar jeg derfor læser i de gamle Skrifter, at her, ved *Eideren*, var alt fra *Arildstid*, i den gamle Folke-Dommer *Bøges Tid*, opkastet en *Jord-Vold* imod *Tydskerne*s Angreb, som kaldtes *Holger-Diget*, men at denne *Jord-Vold* i *Thyre Dannebods Dage* agtedes utilstrækkelig, saa hun befæstede den med det berømte *Plankeværk*, som kaldes *Dannevirke*, og at endelig Kong *Valdemar* den Store satte en vældig *Grund-Mur* i *Plankeværkets* Sted; naar jeg læser denne Efterretning, see, da staaer det levende for mig, at der i *Tidens Løb* foregik en *indvortes* Forandring i det gamle *Slesvigske* Mark-Grevskabs og Hertugdoms Forhold til *Konge-Riget*, der paa *Billed-Sproget* godt kan betegnes med de samme Ord, at først var her en *Jord-Vold*, som kaldtes *Holger-Diget*, og siden blev her et *Planke-Værk* og en *Grund-Mur* af *Steen* til Grændsernes Forsvar, som kaldtes *Danne-Virke* eller *Dane-Giærdet*; men ved *Jord-Volden* og *Holger-Diget* forstaaer jeg da *Slesvigerne* selv der kæmpemæssig, som en *Holger-Danske*, 30 forsvarede sig mod de paatrængende Fremmede, saa der behøvedes Intet konstigt Værn, eller, for at blive i det gamle Billed-Sprog: *Heimdal* forsvarede da *Gynge-Broen* med sit gode Sværd, som kaldes »*Mande-Hoved*,« og med sit *Gjallar-Horn*, den høirøstede Lur, som vakde altid Kæmper Nok til Lande-Værn; thi »*Gynge-Bro*« er, i mine Øren, et nordisk, kæmpemæssigt Billede paa *Folke-Tungen* ved Landets *Grændser*, der altid gaaer som en Flom eller *Gynge*, og truer hvert Øieblik med at briste! Saaledes i *Arilds-Tiden*, da utallige *Danske* Viser og Kvad, Sagn og Mundheld og gamle Ord var i *Folke-Munde*, og da *Folke-Stemmen* paa *Moders-Maalet* var fri og høirøstet paa *Konge-Stævne*, og da *Folke-Aanden*, *Nordens Kæmpe-Aand*, derfor altid var *lysvaagen*, som *Heimdal* og som *Fuglen* i *Skov*, der kun blunder et Øieblik, og vaagner brat, naar *Bladene* rasle! Allerede i *Dronning Thyras Dage* begyndte det at blive anderledes, begyndte *Kæmpe-Aanden* at *forvinde*, *Folke-Stemmen* at *dale* og *Folket* at *indslumre*, og i *Kong Valdemars Tid* var hele den glimrende *Herrefærd* dog kun *Folkets Døds-Kamp* for Ro i *Graven*, og alle de *konstige Indretninger*, man gjorde, for at betrygge sig denne *Gravens* Ro og *Stilhed*, viste sig i *Tidens Løb* ligesaa svage og forgiængelige som *Dannevirkes Planke-Værk* og *Grund-Mur*, om hvis Spor man nu, hardtad forgiæves, maa lede i *Gruset*. Det var derfor en herlig *Indskydelse* af *Folke-Aanden*, af *Nordens* tilbagevendte *Kæmpe-Aand*, da En af *Eders* værdige *Talsmænd*, paa det gienfødte *Konge-Stævne*, gav *Tydskeren*, som truede med *Gienfærdet* af *Keiser Rødskiæg*, *Svar*, som man raaber i *Skoven*, ja, gav ham at betænke, at *her* slumrer *Holger Danske* endnu, og skyer hverken *Ild* eller *Vand*, naar han vaagner, leger da *Himmelspræet* med *Trolde* og blæser ad *Gienfærd*, saa de glemme at spørge! Ja, dette høirøstede Ord om *Holger Danske*, det skal, saa længe *Danmark* staaer, være uforglemmeligt, som *Folke-Aandens* klare *Forvarsel*, eller rettere, som det første Ord af den tilbagevendte *Folke-Aand*, trods sin beskedne *Forklædning*, kiendelig nok paa det kæmpemæssige, det fuglevingede Ord, der er som *Torden* for *Trolde*, som *Thors-Hammeren* for alle *Nordens* Fiender. Og see, hvad *Kæmpe-Aanden* bebudede, det skedte brat, som sagt, saa gjort, og det gienlød høit i *Fiendens Leir*, at *Holger Danske* var nu staaet op fra de *Døde*, og kæmpede med *Løve-Mod* for *Moders-Maalet*, saa *Nord-Slesvigs Talsmand*, trods 31 alle *Tydske* Forbud, trods *Jette-Laraien* af det usalig hensovne, skinhellige *Romerske Riges* *Qienfærd*, trods alt Dette og meget andet, »blev ved at tale Dansk!«